

NA STRÁŽ

Casopis věnovaný vnitřním otázkám československého vojska.

Podmínky příměří

uzavřeného mezi vládou ruské soc. fed. sov. republiky a československými vojsky.

1. Při odprávoce čl. vojsk na východ za účelem jich návratu do vlasti ustanovuje se neutrální pásmo mezi arliergardem čl. a avangardem sovětských vojsk na vzdálenost mezi dvěma depovskými stanicemi, při čemž ani sovětská ani čl. armáda nebude vésti boje v neutrálním pásmu po příslušný poleďník na linii železné dráhy, mimo ni i ve vzduchu. Neutrální pásmo jest tvořeno vzdálenostmi mezi následujícími depovskými stanicemi: Zima, Polovina, Innokentěvská, Sluďanka, Mysová a další depovské stanice.

2. Rychlost pohybu bude záviseti od technických podmínek, o nichž bude sovětská armáda zpravována svými zástupci v čl. arliergardu. Čsl. velení se své strany se zavazuje učiniti vše k nejrychlejšímu pohybu svých částí na východ.

3. Za účelem součinnosti čl. vojskům v jich pohybu a k uregulování jich poměru k železničním zřizencům Vál. revol. sověť 5. armády komanduje svého zástupce do Irkutsku, aby zde společně s čl. orgány účastnil se organizace dopravy železniční evakuace čl. vojsk na východ, jakož i do pravy směrem na západ. Tato doprava na západ jest připustna pouze v tom případě, nebude-li překážeti plánované evakuaci čl. ešelonů na východ.

4. Za účelem zvýšení výkennosti těžení uhlí v čeremchovských dolech a pravidelného zásobování žel. dráhy Vál. revol. sověť 5. armády komanduje ihned na čeremchovské doly svého plnomocníka, který rozděluje vytěžené uhlí společně s komisařem žel. dráhy a s plnomocníkem čl. vojsk. Sovětská vláda zaručuje čl. vojskům množství uhlí, potřebné k jich pohybu na východ. Čsl. vojska mají na čeremchovských dolech svého zástupce, který dohlíží na vyplňování dané podmínky.

5. Čsl. vojska ponechávají adm. Kolčaka a jeho stranníky, zatčené irkutským rev. komitétem v pravomocí sovětských vojsk a

nezasahují do opatření sovětské vlády, pokud se týče zatčených.

6. Zlatý poklad, přínaležející ruské soc. fed. sovětské republice, v žádném případě nebude vyvezen na východ, zůstává v Irkutsku a ochraňuje se smíšenou stráží čl. a sovětských vojsk a předá se irkutskému výkonnému výboru při odchodu posledního čl. ešelonu z Irkutsku.

7. Čsl. vojska odjíždějí na východ pouze jako vlastní vojenské jednotky. Pad vlastními vojenskými jednotkami rozumí se i části jihoslovanské, polské, lityšské a rumunské, které jsou pod společným spojeneckých velením a které se podřizují všem bodům této smlouvy. Přijímání ruských důstojníků do řad čl. vojsk zastavuje se od podepsání této smlouvy.

8. Čsl. vojska se zavazují, že budou neutrální k částem, bojujících proti sovětské vládě, a nebudou těmto částem nijak pomáhati.

9. Všechny mosty, vodárny a žel. stavby většího významu budou chráněny v neutrálním pásmu místními sovětskými oddíly a předávají se po odchodu Čechoslováků na východ celé a neporušené. Sovětská vláda vysílá své zástupce ke strážím, chránícím tunely. Čsl. vojsko se zavazuje předati tunely sovětským vojskům v úplné neporušenosti.

10. Čsl. vojska se zavazují neevakuovati a sebou válečný majetek armády adm. Kolčaka, vyjma vál. majetek, patřící čl. vojskům.

11. Čsl. vojska se zavazují neevakuovati železniční majetek kromě ešelonů, topiva a mazadel, nezbytných k vlastnímu pohybu čl. vojska, zabezpečují sovětské vládě vrácení lokomotiv a vagonů po dostižení konečného bodu. Vál. rev. sověť 5. armády jmenuje svého zástupce za účelem dohledu na vyplnění tohoto bodu.

12. K rekonstrukci rozrušených železničních staveb vrací čl. vojsko pomocné prostředky a materiál, patřící žel. dráze.

13. K urovnání nedorozumění neprincipielního rázu, jež by mohlo vzniknouti, nazna-

čuje se čtyřčlenná komise ze dvou zástupců čsl. vojska a dvou zástupců sovětských vojsk.

14. Ku kontrole správného plnění podmínek příměří velení sovětských vojsk má své dva zástupce v arjergardu čsl. vojsk a čsl. vojska mají dva zástupce v sovětském avantgardu.

15. Zástupci obou stran jsou bezpodmínečně nedotknutelní a mají právo svobodného telegrafického spojení po přímém provedu se svými štáby.

16. Čechoslováci, Jihoslované, Latyšši, Rumuni, kteří zůstali vlivem okolností od nich nezávislých na sovětském území, odjíždějí na východ s posledními čsl. eselonu, k nimž budou dopraveni s místa nynějšího svého pobytu.

17. Čsl. vojska se zavazují, že o 12. hod. moskevského času dne 7. února předají avantgardu sovětské armády stanici Zimu, depôt a železniční most přes řeku Oku. V případě nedostatku uhlí a vody u lokomotiv vlaků v lentě východně řeky Oky, smějí tyto lokomotivy vrátit se do stanice Zima pro vodu i uhlí pod čsl. stráží.

18. Tato smlouva nabývá platnosti od okamžiku, kdy bude podepsána členem Václ. rev. sovětu 5. armády Smirnovem a zástupcem čsl. vojsk poručíkem Hubem.

19. Nevyplnění kteréhokoliv bodu této smlouvy jednou z obou stran má za následek přerušeni příměří. Zahájení válečných operací bude ohlášeno zástupci vojsk 24 hod. předem.

Příměří bylo podepsáno zástupci obou stran dne 7. února v 11 hod. na stanici Kujtun, záp. Zimy.

Příměří.

Irkutsk 11. února.

Bylo uzavřeno 7. února a od toho dne je závazné pro obě strany. Většinou jsou to body, na něž jsme byli ochotni přistoupit ještě pod Tajšetem. Neutrální pásmo bude tvořiti vzdálenost dvou depovských stanic mezi sebou. Dnes jsou sov. vojska v Zimě a náš zadní voj se stahuje k Polovině. Die komentáře k tomuto bodu zůstanou bolševici v Zimě do té doby, až náš zadní voj bude v Polovině. Když budeme jednu stanicí vých. Poloviny, smějí i prav. vojska sov. jeti ze Zimy na stejnou vzdálenost k východu. Až bude náš zadní voj v Innokentěvské, mohou obsaditi oni Polovinu atd. V neutrální zóně jsou přípustny pouze místní obranné oddíly. Od Zimy k Polovině to bude s našim souhlasem oddíl Nestěrova, námi v Zimě již osvobozený. V našem zadním

voji jsou již 2 zástupci prav. sov. armády Levenson a Artemjevskich, v sov. avantgardě jsou za úbelem kontrolním od nás vysláni kap. Šejd a por. Baling. K likvidaci možných nedorozumění bude v Irkutsku 4 členná komise, v níž z naší strany jsou delegováni maj. Kolařík a Jančík. My se zavazujeme nevyvoziti majetek armády Kolčakovy, žel. dráhy, zlatý poklad; evakuace vojska se ovšem vztahuje i na části jihoslovanské, polské, latyšské i rumunské, pokud jsou v naší lentě a podřizují se vrch. spoj. velení.

V důsledku příměří vydal zástupce sověta nár. komisařů Smirnov příkaz regul. armádě i partisanům zastavit se a nepodnikati ničeho proti nám. Irkutský revkom zase vydal příkaz žel. zřízencům, aby s největším úsilím nám pomáhali v evakuaci. Nevyplnění příkazu se bude považovat za sobotáž proti sov. vládě.

S počátku se zdálo, že příměří bude obroženo irkutskými událostmi, jež se očekávaly v souvislosti s pohybem skupiny Vojcechovského. Revkom se obával našeho vystoupení a tvrdil, že naše přítomnost v městě znervosňuje obyvatelstvo. Odešli jsme tedy na pár dní, než projdou kappelovci, na nádraží. Zatím delegáti téhož revkomu, Smirnov a Rjabikov na frontě žádali, abychom prohlásili Irkutsk s předměstími za neutrální a společně se sov. vojsky (!) nepustili sem kappelovce! Takovou „neutralitu“ jsme ovšem odmítli, omezivše se na ochranu Glazkova, kde žijí žel. zřízenci. Kdyby Irkutsk byl s bojem vzat a došlo k persekuci nad levými, byla by jistě zloba proti nám a příměří by sotva bylo bolševiky dodrženo. Události byly by silnější než vůle několika předáků. Vojcechovský však město obešel dvěma proudy a dnes již byl stav obležení v městě zrušen. Nebezpečí minulo, všichni si oddechli. Přesvědčili se během minulého týdne o naší skutečné neutralitě, železniční zřízenci o naší skutečné ochraně a nedůvěra k nám z valné části mizí. To vyjádřila pluk. Krejčímu i deputace brigád železničních, to se cítí v tonu novin a v chování lidu.

Příměří je výhodné pro obě strany: nám zabezpečuje (bude-li poctivě dodrženo) pokojný odjezd za Bajkal, i s jízdou a dělostřelectvem, jež mohou v Innokentěvské zase vsednout do vlaků, dokončení likvidace majetku, zabezpečení dráhy uhlím z Čeremchova, jež by jinak v nejbližších dnech při ústupu bojovém bylo pro nás ztraceno. Poněvadž pak Japonci ani Mysovou ještě nezásobují uhlím z východu, byli bychom na Bajkale v lentě bez uhlí. Smlouva nám za-

bezpečuje ublí i po opuštění Čeremchova naším zadním vojem. Odcházíme bez boje, bez nenávisťi, a v Zabajkálí budou partisaní vědět, že nejsme s nimi v nepřátelství. Ohled na další dalekou cestu do Vladivostoku územím, které je v ohni protisemenovského povstání, také u našeho vedení značně rozhodoval při uzavírání příměří. Sibiřské hnutí proti Japoncům, kteří drží Semenova, má podstatu národnostní a směřuje k očištění země od invase cizí rasy. V tomto procesu my Rusům překážet nechceme, poněvadž právě my jsme si vždy přáli probuzení národního vědomí v ruském lidu. Bolševismus východní Sibiře ve svém boji se Semenovem a Japonci plní tedy nyní vlastně úkol národnostního sjednocení, a tuto jeho novou stránku jsme povinni přiznat se stejnou otevřeností, s níž trváme na zásadním nesouhlasu s jeho programem politickým a hospodářským. Kdyby se náš ústup s bojem přenesl i za Bajkal, mohli bychom se proti své vůli a celé své politické linii ocitnouti v boji proti povstalcům po boku východní reakce a tím fatálně skřížiti cestu sibiřského lidu k osvobození země. Aby tato eventualita byla vyloučena, aspoň pokud to od nás závisí, šlo naše vedení na příměří právě uzavřené.

Bolševici získávají příměří mnoho. Beze ztrát mají zaručený postup až po Mysovou, kde končí naše sféra vlivu na dráze. Trať a její postrojky budou námi ponechány neporušené, kdežto v případě dalšího boje by byly ničeny. A v dráze jsou uloženy celé miliardy národního ruského majetku! Další rozrušení dopravy by se těžce odrazilo na zásobování Sibiře i na tempu voj. operací proti východu. Bej s námi i v Zabajkálí by byl přirozeně využit reakcí, což také není žádoucí pro bolševiky. Předání prázdných eselonů po skončení evakuace je další výhodou pro sov. vládu. Zlatý poklad je zabezpečen, naše neutralita vůči Kolčakoví, členům jeho bývalé vlády a všem protisovětským silám rovněž.

Výhody pro obě strany. Že se příměří nebude líbit východní reakci, je samozřejmo. Že nám může přinést za Bajkalem určité nepřijemnosti, je možno. Všem se nikdy nezavděčíš. Ale nelze popřít, že v naší nynější situaci je příměří pro nás ulehčením evakuace. Bude-li na obou stranách svědomitě dodržováno, — a to je povinností všech velitelů i vojáků — poleví nervové napětí zadního voje i celého vojska. Evakuace měla by nyní býti více méně otázkou jen dopravní. Ovšem, jsme v Sibiři, kde je dnes oprávněně pouze skepticismus. Buďme proto dále na stráži!

Pvl.

O naši čest.

Ve včerejším čísle psali jsme o mravním úpadku některých našich vojáků, kteří po příkladu pusté semenovské soldatesky loupí přímo na očích vlastních bratří a nepřátelského nám okolí. Jak sděluje se nám dodatečně, v Innokentěvské musil vystoupit 8. pl. se střelbou, aby zamezil loupení vagonů, jež prováděli „bratřiči“ s latyšskými vojáky a ruskými dělníky. Přirozeně, že „Sibiřská Pravda“ tento případ rozmazává a krubhy nepřiznivé nám pocití nevou odvalu vůči nám, vidouce demoralisaci v našich řadách. Je jen v zájmu nás všech, od velitelů do prostých vojáků, abychom vždy a všude co nejostřeji zakročovali proti škůdcům z vlastních řad. Lidé, kteří vystoupili z vojska a provádějí své nekalé rejdy buď jako občané ruští nebo jako komunisti, nejsou nám tak škodliví, protože za jich skutky nepadá zodpovědnost a hanba na vojsko.

Nemůžeme při této příležitosti smlčet o jiném případě, jehož rozměry dosud neznáme. Vojáci 4. pluku v Mandžurii prodávají prý zlaté předměty, zbraně a oděvy. Je silné podezření, že prodávané předměty byly vojáky uloupeny při odzbrojování semenovců na Bajkale.

Semenovce jsme odzbrojovali jediné proto, abychom vojsku uvolnili cestu na východ. Jestliže při tom byly vzaty zbraně, měly být odevzdány velitelům a nikoli prodávány jednotlivci. Zlaté předměty a šuby rozhodně k výzbroji nepatří, a kdo je bral, je lupič a má být předán soudu.

Nedovedeme dobře pochopit, že by toto se dalo (aspoň prodej naloupených věcí) bez vědomí velitelů. V příkaze plukovníka Krejčího mluví se o zodpovědnosti velitelů. Doufáme, že stejně bude se hledět na případ 4. pluku a že nebude dopuštěna zločinnost vojáků ani trestuhodná lhostejnost velitelů.

Bratři! Jde o naši čest! Jestliže ůsl. voják nikdy nevzdá nepříteli zbraně, tím méně může se vzdát svého čestného jména. A i kdyby naše skutky zůstaly skryty před světem, nezapomínejme, že jediné mravní silou jsme vždy vítězili a jediné jí dostaneme se k svému cíli!

jhk.

Bdělosti nezbyvá.

V irkutských novinách vyskytla se zpráva, že mezi kappelovci padl do zajetí také oddíl 850 Srbů. Podle naší zprávy jedná se o oboz srbské eskadrony, která už od Klukvenné ustupuje spolu s naším vojskem a v poslední době s jízdou a artilerií zadního voje jela na koních. Tento oboz nedaleko Bata-

rejné napadla bolševická jízda a odvezla do vesnice Ust-Kut, avšak na kategorickou žádost našeho štábu propustila. Vojáků v něm bylo asi 40. (Bolševické zprávy přikrašlují rády svá vítězství.)

Také oboz našeho 1. jízdního pluku byl 10. t. m. u vesnice Bokovo obšťolován bolševickou rozvědkou, kterou však ochrana obozu odrazila.

V tom zmatku, který při prochodu kappelovců vládí v okolí Irkutska, taková nedopatření jsou pochopitelná. Všecky národnosti jsou smíchány: Češi jsou v částech irkutského sověta i prý v oddílech kappelovců, také snad Srbi. „Dělo“ sděluje na př. 12. února: „Na stanici Innokentěvskou pronikl nějaký ešelon Latyšů, avšak kam projel z Innokentěvské, nepodařilo se vyjasnit.“ A přece jedná se o vojenskou část, o níž se mluví v podmínkách příměří, otištěných v tomtéž listě několik dní před tím. Ale tyto případy ukazují, že je třeba stále a dobře být na stráž, protože přes oficiální dohody a příznivé nám rozkazy jsou všude jednotlivci i snad oddíly, které by nezahodily možnost požití se na náš účet.

Naše hroby.

Předseda sibrevkomu Smirnov poslal ze Zimy 14. února, vyjížděje do Irkutska, tuto depeši: „Vydal jsem příkaz do všech měst, kde jsou hroby českých střečů, aby byla učiněna opatření k jejich ochraně před poškozáním. Dosud nebylo mi hlášeno, že by kdekoli byly vaše hroby perášovány.“

Konference se Smirnovem.

15. února ze Zimy do Irkutska přijel zástupce sovarkoma Smirnov s čl. poručíkem Hubem. Večer byla společná porada za účasti pluk. Krejčího, dra Blahože a zástupce naší likvidační komise dra Becka. Rusové naléhají na rychlé vyklizení údaťku západně Irkutska, ježto prý jejich přicházející regulární vojska nemají místa k ubytování a proto se mezi nimi vzrývá tyf. Otázka předána společným dopravním orgánům.

Vzhledem k tomu, že sovětská vláda annuluje sibířské peníze, prohlásili naši zástupci, že je nemůžeme přijímat za prodané materiály, aby se u nás nebromadily bezcenné papíry. Zástupci sovětské vlády nám garantovali kontrvalutu buď ve znacích majících platnost nebo v surovinách.

Další evakuace z Vladivostoku.

K 16. února měly přijet první americké lodě a během února odvéztí celkem 10.000 vojáků. Svě doby byly vážné obavy, že nezdaří se včas dopravití do Vladivostoku potřebný počet vojáků. Dnes však, zdá se, únorový transport bude zaručen. Kromě toho i pro březnové transporty, nestane-li se něco nepředvídaného, je dostatečný počet vojska zabezpečen. 18. února na trati od V.-Udinska k Vladivostoku (nepočítaje v to Vladivostok s 3. plukem a štábem 1. úvise) bylo 42 ešelonů s 9165 vojáky. Od 18. února V. Udinskem kromě několika nebojových ešelonů projel na východ celý 6. pluk. Pořadí nalodování částí ve Vladivostoku bude zachováno dle pořadových čísel pluků, nezáleží tedy na tom, který pluk pobybuje se dnes po trati.

V ý k a z z t r á t

československého vojska na Rusi.

Za celou dobu (od vzniku České družiny do konce r. 1919):

Padlo na bojišti 1621, zemřelo od ran 260, zemřelo nemocmi 927.

Mimo tento počet (psuze v r. 1919):

Sebevrahů 55, zabitých náhodně 64.
Celkem ztrát 2927.

Za celou dobu mimo to:

Nezvěstaých 835, raněno v bojích 5682.

Z uvedenaého počtu v r. 1919 (od 1. ledna do 31. prosince 1919):

Padlo na bojišti 69, zemřelo od ran 21, zemřelo nemocmi 467, sebevrahů 55, zabitých náhodně 64.

Celkem ztrát 676.

V r. 1919 mimo to:

Nezvěstaých 13, raněno v bojích 114.

Zemřelo nemocmi v roce 1919:

Tyfam skvrnitým 173, tyfam bílým 25, úplavici 15, influenzou 7, tuberkulosou 47, zápalem plic 27, neštovicemi 7, cholericou 2, cholerou 1, anthraxem 1, spálou 1, kurděmi 3. Různými intoxikacemi 18, nemocmi srdce 27, zánětem slepého střeva 10, různými nemocmi 108.

Celkem 467.

Hlavní název: **Na stráž**

Vydavatel: **Informačně osvětový odbor ministerstva vojensví**

Vydáváno v letech: **1919 - 1920**

Číslo ročníku: **1**

Číslo výtisku: **19**

Datum vydání čísla: **19.2.1920**

Identifikátor ISSN: **2223-0033**

Stránky: **[1], 2, 3, 4**